

Үлкен қаладағы
өмір

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫ ҚОҒАМДЫҚ КЕҢЕСІНІҢ ОНЛАЙН ДАЙДЖЕСТ

ALMATY LIFE

#5, қаңтар 2026

Қазақстан Республикасының
жаңа Конституциясының
жобасы туралы

Марат ҚАЛИМОЛДИН

Заң үстемдігі –
тұрақты қоғам негізі

Надземные и
подземные переходы
в Алматы

 almatykenes.kz
 [almaty.kenes](https://www.instagram.com/almaty.kenes)
 [almatykenes](https://www.facebook.com/almatykenes)

Ерұлан Қарағұлов

Жұмысшы мамандықтарға
сұраныс артады

2025

2025 жыл Қазақстан үшін жұмысшы мамандықтардың мәртебесін қайта пайымдауға жол ашқан кезең ретінде тарихта қалды. Президент бастамасымен жарияланған «Жұмысшы мамандықтар жылы» қоғамдағы еңбекке деген көзқарасты жаңғыртып, кәсіптік білім беру жүйесіне тың серпін берді. Әсіресе Алматы қаласында техникалық және кәсіптік білім саласында нақты өзгерістер мен жаңа мүмкіндіктер қалыптасты. Осы бағыттағы жұмыстар, жетістіктер мен алдағы жоспарлар туралы Алматы технологиялық колледжінің директоры, Алматы қаласы директорлар қауымдастығының төрағасы Ерұлан Қарағұлов ой бөлісті.

— Өткен атаулы жыл кәсіптік білім беру саласына қандай серпін әкелді деп бағалайсыз?

— Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың техникалық және кәсіптік білім беру жүйесіне айрықша назар аударуы бұл саланың дамуына нақты импульс берді. 2025 жылдың «Жұмысшы мамандықтар жылы» деп жариялануы — еңбек адамының ел дамуындағы шешуші рөлін айқындаған маңызды қадам. Соның нәтижесінде сұранысқа ие мамандықтар бойынша 9-сынып түлектерінің колледждерде тегін білім алуына

толық жағдай жасалды. Сонымен қатар өңірлік ерекшеліктер ескеріліп, жаңа кәсіптер мен құзыреттер атлестары дайындалды, ТЖКБ жүйесін трансформациялау үдерісі басталды. Халықаралық талаптарға сай мамандар даярлау жолға қойылып, колледж бітірушілеріне арналған жұмыс орындары көбейе түсті. Мұның барлығы еңбек адамының беделін арттыруға бағытталған.

Қазіргі таңда «2025–2027 жылдарға арналған техникалық және кәсіптік білім беруді трансформациялау жол картасы» аясында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Колледждер мен бизнес арасындағы байланыс нығайып, дуалды оқыту кеңінен енгізіліп жатыр. Материалдық-техникалық база жаңартылып, педагогтердің кәсіби деңгейін көтеруге, халықаралық стандарттарды енгізуге басымдық берілуде. Құзыреттілік орталықтары ашылып, WorldSkills, JasSkills, TuricSkills сынды кәсіби чемпионаттарға қатысу ауқымы кеңейіп келеді. Бұл жай науқан емес, кадр даярлау сапасын түбегейлі жақсартуға бағытталған ұзақ мерзімді жұмыс.

Білікті маман — білікті ұстаздан басталады

— Атаулы жылдың нақты нәтижесін

көру үшін қандай тетіктер шешуші рөл атқарады деп ойлайсыз?

— Ең алдымен, бұл бастама нақты көрсеткіштермен және барлық тараптың жауапкершілігімен бекітілуі тиіс. Мемлекет, колледж және кәсіпорын арасындағы байланыс қағаз жүзіндегі серіктестікпен шектелмей, нақты іске айналуы қажет. Жұмыс берушілер оқу бағдарламаларын әзірлеуге, тәжірибеден өтуге жағдай жасауға, шеберханаларды жабдықтауға және түлектердің кәсіби бағалануына тікелей қатысқаны маңызды. Білім беру мазмұны еңбек нарығының нақты сұранысына сай жаңартылуы керек. Дуалды оқыту, модульдік-кредиттік бағдарламалар, тәжірибеге негізделген тәсілдер әр колледждің күнделікті жұмысына айналуы тиіс.

Сонымен бірге педагогтерге салынатын инвестиция — ең маңызды бағыттардың бірі. Олардың еңбекақысын арттыру, біліктілігін жетілдіру, өндірістік және шетелдік тағылымдамалардан өтуіне мүмкіндік беру — сапалы жұмысшы кадр даярлаудың басты көпірі. Президенттің еңбек адамын қоғамдағы ең құрметті тұлға ретінде атап өтуі де осы бағыттағы саясаттың маңызын айқындайды. Бұл құрмет нақты мысалдармен, тұрақты жұмыс пен лайықты

жалақымен бекітілгенде ғана жастардың көзқарасы өзгереді.

– Алматы технологиялық колледжінде кадрлар қалай және қандай бағыт-та дайындалады?

– Біздің колледжде негізгі басымдық тәжірибеге негізделген дуалды оқытуға беріледі. Бұл тәсіл студенттерге оқу барысында өндірісте жұмыс істеп, еңбек өтілін жинауға әрі табыс табуға мүмкіндік береді. Колледж жарты ғасырдан астам уақыт бойы туризм, қоғамдық тамақтандыру, қонақүй бизнесі және азық-түлік технологиялары салаларына мамандар даярлап келеді. Қазіргі таңда 1300-ден астам студент білім алуда. Дуалды оқыту 2016 жылдан бері енгізілген, бүгінде студенттердің жартысынан көбі осы жүйе арқылы оқиды. Оқу уақытының шамамен 60 пайызы өндірістік практикаға арналады.

Жастардың таңдауы көрген тәжірибесіне байланысты

– Жұмыс берушілермен серіктестік қаншалықты тиімді жолға қойылған?

– Қазіргі уақытта колледж бірнеше ірі кәсіпорынмен қамқорлық туралы меморандумға қол қойып, 150-ден астам ұйыммен ынтымақтастық орнатқан. Дуалды оқытуға қатысатын кәсіпорындар саны жыл сайын артып келеді, бұл бағытты «Атамекен» кәсіпкерлер палатасы да қолдайды. Жұмыс берушілер Қамқоршылық және Индустриялық кеңестер арқылы колледждің дамуына тікелей әсер етеді. Сонымен қатар білім беру-өндірістік кластер қалыптасқан. Түлектер салалық тәуелсіз сертификаттаудан өтіп, бұл олардың біліктілігін жұмыс берушілер алдында нақты дәлелдейді.

– Бүгінгі жастардың жұмысшы мамандықтарға көзқарасын қалай сипаттар едіңіз?

– Жастар арасында бұл мәселеге қатысты пікір әртүрлі. Бір бөлігі әлі де жұмысшы кәсібін мәртебесі төмен таңдау деп қабылдаса, енді бір бөлігі керісінше оның практикалық артықшылықтарын көріп отыр. Тұрақты табыс, еңбек нарығына тез бейімделу, кәсіби өсу мүмкіндігі – жастар үшін маңызды факторлар. Әсіресе заманауи жабдықтармен жұмыс істеп, нақты нәтижені көрген жастардың таңдауы саналы бола бастайды. Сондықтан ТЖКБ жүйесінің басты міндеті – құрғақ насихат емес, нақты жетістік тарихтарын көрсету.

Болашақ жаңа дағдыларда

– Цифрландыру кезеңінде жұмысшы маманға қандай талаптар қойылады?

– Автоматтандыру жұмысшы мамандықтарды жоймайды, керісінше олардың мазмұнын күрделендіреді. Қазіргі жұмысшы тек қол еңбегін емес, технологиялық процестерді басқаруды, деректерді талдауды, жабдықты баптауды меңгеруі тиіс. Ең озық роботтар мен автоматтандырылған жүйелердің өзі адам бақылауын қажет етеді. Сондықтан болашақтың жұмысшысы – техникалық сауатты, жауапкершілігі жоғары және үнемі үйренуге дайын маман.

– «Жұмысшы мамандықтар жылы» алдағы уақытта қалай жалғасуы керек деп есептейсіз?

– Бұл бастама бір жылмен шектелмеуі тиіс. Оның басты құндылығы кәсіптік білім беруді дамытудың ұзақ мерзімді бағытын айқындауында. Біз ТжКБ жүйесін жаңғырту жұмыстарын жүйелі түрде жалғастырып, еңбекке деген қоғамдық көзқарасты түбегейлі өзгертуіміз қажет.

Қорытындылай келе,

Ерұлан Қарағұлов жұмысшы мамандықтарды дамыту уақытша бастама емес, елдің экономикалық және әлеуметтік тұрақтылығын айқындайтын стратегиялық бағыт екенін атап өтті. Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін еңбек нарығымен ұштастыру, дуалды оқытуды кеңейту және еңбек адамының беделін нақты іспен көтеру – жастардың саналы таңдау жасауына жол ашады. Бұл үрдіс алдағы жылдары да жалғасын тауып, білікті кадр даярлаудың жаңа сапалы кезеңіне өтетіні анық.

Марат Қалимолдин

Заң үстемдігі – тұрақты қоғам негізі

1 Қоғам арасында азаматтық қоғамды дамыту, адалдық пен ашықтық қағидаттарын орнықтыру, әлеуметтік жауапкершілік мәдениетін қалыптастыру бағытында жүйелі әрі табанды еңбек етіп жүрген азаматтар бар. Солардың бірі – Қалимолдин Марат. Ол қоғамдық процестерге бейжай қарамай, қоғам мен мемлекет арасындағы өзара сенімді нығайтуға бағытталған бастамаларды тұрақты түрде қолдап, қоғамдық диалогтың мазмұнды әрі нәтижелі болуына үлес қосып келеді.

2 Кәсіби және қоғамдық қызметі
Қалимолдин Марат бүгінде азаматтық белсенділік, қоғамдық бақылау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет және жастар бастамаларын қолдау мәселелерін күн тәртібіне шығарып жүрген беделді қоғамдық спикерлердің бірі. Ол аймақтық және республикалық деңгейдегі форумдарда, конференциялар мен семинарларда тұрақты түрде сөз сөйлеп, қоғамдық ұйымдардың рөлі, мемлекет пен қоғам арасындағы әріптестік, азаматтардың жауапкершілігі мен белсенділігі тақырыптарында мазмұнды баяндамалар жасайды.

Оның басты ерекшелігі – мәселені үстірт қарастырмай, нақты талдау мен сараптамаға сүйене отырып пікір айтуы. Аналитикалық материалдар, тезистер мен ұсынымдарды кәсіби деңгейде әзірлеуі Қалимолдин Маратты түрлі қоғамдық алаңдарда сұранысқа ие сарапшыға айналдырды. Қазақ және орыс тілдерінде еркін сөйлеуі оған әртүрлі аудиториямен тиімді жұмыс істеуге, ойы мен ұстанымын анық әрі дәл жеткізуге мүмкіндік береді.

3 Қоғамдық кеңестегі мүшелігі
Марат Қалимолдин қоғамдық кеңестер жұмысына белсенді түрде қатысып, қоғамдық бақылау тетіктерін дамытуға үлес қосып келеді. Қоғамдық кеңес мүшесі ретінде ол мемлекеттік шешімдердің ашықтығы мен әділдігін қамтамағсыз ету, азаматтардың пікірін ескеру және әлеуметтік маңызы бар мәселелерді талқылау бағытында жұмыс атқарады.

Оның бұл қызметі қоғам мен билік арасындағы диалогты нығайтуға және қоғамдық сенімді арттыруға ықпал етеді.

Баяндамалары мен жоспарлары
Марат Калимолдиннің баяндамалары негізінен азаматтық қоғамды дамыту, сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетанымды қалыптастыру, жастардың қоғамдық белсенділігін арттыру және әлеуметтік жауапкершілік құндылықтарын насихаттауға бағытталған.

Алдағы жоспарларында:

- қоғамдық бақылау институттарын күшейту;
- жастар бастамаларын жүйелі қолдау;
- қоғам мен мемлекет арасындағы тиімді диалог алаңдарын кеңейту;
- адалдық, әділдік және ашықтық қағидаттарын насихаттайтын жобаларды іске асыру көзделген.

Осы бағыттағы ой-пікірлерін тереңірек білу мақсатында біз Қалимолдин Мараттың қоғамдық және кәсіби қызмет бағыттарына арнайы қызығушылық танытып, онымен мазмұнды сұхбат құрдық. Әңгіме барысында ол азаматтық қоғамды дамыту, жастар бастамаларын қолдау, қоғамдық бақылау мен цифрлық заман талаптары жөніндегі көзқарасын ашық айтып, қазіргі қоғам үшін өзекті саналатын бірқатар мәселелерге тоқталды.

Қоғамдық қызметіңізбен қатар, сіз заманауи имидж бен жеке даму мәселелеріне де ерекше назар аударасыз. Бұл бағыттың қоғам белсендісі үшін қаншалықты маңызды екенін қалай түсіндіресіз?

- Қоғам белсендісі үшін тек идея айтып, бастама көтеру жеткіліксіз деп ойлаймын. Қазіргі цифрлық заманда адамның имиджі, өзін ұстауы, ойды жеткізу мәдениеті де үлкен рөл атқарады. Заманауи имидж – бұл сыртқы көрініс ғана емес, ол ішкі тәртіп, кәсіби жауапкершілік және уақыт талабына

сай ойлай білу қабілеті.

Ал жеке даму үздіксіз процесс. Өз-өзіңмен жұмыс істемей, жаңа білім мен дағдыны меңгермей қоғамға сапалы үлес қосу мүмкін емес. Сондықтан мен жеке дамуды қоғамдық қызметтің ажырамас бөлігі деп санаймын. Өзін дамыта білген адам ғана өзгеге бағыт көрсете алады және жастарға нақты үлгі бола алады.

Жастар бастамаларын қолдау бағытында қандай басымдықтарға назар аудару қажет деп санайсыз?

- Ең алдымен, жастар бастамасы формальды емес, нақты нәтиже беретін болуы тиіс. Стартаптар, әлеуметтік жобалар, волонтерлік қозғалыстар – мұның бәрі қоғамға пайда әкеледі. Мемлекет пен

қоғамдық ұйымдар жастардың идеясын іске асыруға жағдай жасап, оларға сенім білдіруі қажет. Ал жастар өз кезегінде адалдық, әділдік және жауапкершілік қағидаттарын ұстануы тиіс.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетанымды қалыптастыруда қоғам қайраткерлерінің рөлі қандай болуы керек деп ойлайсыз?

- Сыбайлас жемқорлықпен күрес тек заңмен шектелмеуі тиіс, ол ең алдымен сана мен мәдениет мәселесі. Қоғам қайраткерлері бұл жерде жеке үлгі көрсетуі керек. Ашықтық, адалдық, әділдік қағидаттарын өз іс-әрекетімен дәлелдей алған адам ғана өзгеге әсер ете алады. Қоғамда нөлдік төзімділік қалыптасқанда ғана нақты нәтижеге қол жеткіземіз.

Сіз азаматтық қоғамды және қоғамдық бақылауды дамыту бағытын басты басымдықтардың бірі ретінде атап өттіңіз. Бұл тетіктердің қоғам өміріндегі нақты рөлі қандай деп ойлайсыз?

- Азаматтық қоғам мен қоғамдық бақылау – қоғамдағы әділдік пен ашықтықты қамтамасыз ететін маңызды құралдар. Қоғамдық бақылау арқылы азаматтар мемлекеттік органдардың қызметіне бейжай қарамай, қабылданатын шешімдердің сапасына әсер ете алады. Бұл өз кезегінде билік пен халық арасындағы сенімді күшейтеді. Азаматтық қоғам дамыған жерде жауапкершілік те артады, ал бұл тұрақты даму мен әлеуметтік әділдіктің негізі деп есептеймін.

Мемлекеттік органдар, қоғамдық ұйымдар және халық арасындағы ынтымақтастықты нығайтудың басты шарты неде?

- Басты шарт – ашық диалог пен өзара сенім. Тараптар бірін-бірі тындап, жауапкершілікті бөлісе алғанда ғана тиімді ынтымақтастық қалыптасады. Қоғамдағы тұрақтылық пен азаматтардың өзін қауіпсіз сезінуі соңғы жылдары жиі көтеріліп жүрген өзекті тақырыптардың бірі. Бұл ретте *«Заң мен тәртіп» қағидаты мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының қатарынан орын алып отыр*. Осы ұстанымның қоғам өміріндегі нақты рөлі мен тетіктері жайлы пікірін сұрадық.

«Заң мен тәртіп» қағидаты қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуде қаншалықты маңызды деп есептейсіз?

– Қоғамдық қауіпсіздік тек құқық қорғау органдарының міндеті емес, бұл бүкіл қоғамның ортақ жауапкершілігі. «Заң мен тәртіп» қағидатының алдыңғы қатарға шығуы да осы түсініктің қалыптасқанын көрсетеді. Заң үстемдігі орнаған жерде әділет салтанат құрып, азаматтар өз құқықтарының қорғалғанына сенеді. Ал сенім бар жерде тәртіп те, тұрақтылық та болады. Қауіпсіздік ең алдымен азаматтардың заңға деген көзқарасынан басталады. Егер заң бәріне бірдей қолданылып, құқық бұзған әрбір адам жауапкершіліктен жалтармайтынын түсінсе, қоғамда

бейберекетсіздікке жол берілмейді. Сондықтан бұл қағидат тек жазалауға емес, алдын алу мен түсіндіруге негізделуі тиіс. Қылмыстың алдын алу ең тиімді әрі ұзақмерзімді тәсіл. Қоғамдық тәртіп әлсіреген жағдайда әлеуметтік шиеленіс күшейіп, мемлекетке деген сенім төмендейтіні белгілі. Сол себепті қауіпсіздік мәселесін кешенді түрде қарастыру қажет: құқықтық мәдениетті арттыру, азаматтармен тұрақты диалог жүргізу және қоғамдық бақылауды күшейту маңызды. Қоғамдық қауіпсіздік тақырыбында құқық қорғау органдарының рөліне тоқталмай өту мүмкін емес. Әсіресе соңғы жылдары полиция қызметінің форматы өзгеріп келе жатқаны байқалады.

Полиция, прокуратура және қоғамдық кеңестердің қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі өзара ықпалдастығын қалай бағалайсыз?

– Бұл үш бағыт бір-бірін толықтырып тұратын бірыңғай жүйе ретінде жұмыс істеуі тиіс. Полиция қоғамдық тәртіпті күнделікті қамтамасыз етсе, прокуратура заңдылықтың бұлжымай сақталуын қадағалайды, ал қоғамдық кеңестер азаматтық бақылау мен ашық диалогты жүзеге асырады. Қазіргі таңда полиция қызметі жазалаушы органнан гөрі сервистік, алдын алу моделіне бет бұрып келеді. Қоғамдық орындардағы тәртіп, тұрмыстық құқық бұзушылықтардың алдын алу, жол қауіпсіздігі – мұның бәрі халықпен тікелей байланыс арқылы іске асады. Әсіресе учаскелік инспекторлардың рөлі, жастармен және тәуекел тобына жататын азаматтармен жүргізілетін профилактикалық жұмыс қоғамдық қауіпсіздік деңгейін айтарлықтай арттыра алады. Ал прокуратура заң үстемдігінің басты кепілі. Прокурорлық қадағалау күшейген сайын азаматтардың құқықтары тиімдірек қорғалып, жасырын құқық бұзушылықтардың алдын алу мүмкіндігі артады. Әлеуметтік салада, жер қатынастары мен кәсіпкерлік бағытында заңдылықтың сақталуы қоғамдағы әділеттілік сезімін нығайтады.

Осы жүйеде қоғамдық кеңестердің де орны ерекше. Қоғамдық кеңестер билік пен қоғам арасындағы ашық диалог алаңы. Олар құқық қорғау органдарының жұмысына қоғамдық бақылау жүргізіп, халықтың ұсыныс-пікірін тікелей жеткізуге мүмкіндік береді. Ашықтық артқан жерде сенім күшейеді, ал сенім тұрақты қоғамның негізі.

Жалпы алғанда, заң мен тәртіп қағидаты полицияның алдын алу шаралары, прокуратураның қатаң қадағалауы және қоғамдық кеңестердің белсенді бақылауы бір арнада тоғысқанда ғана нақты нәтиже береді. Ал бұл жүйенің табысты болуы әр азаматтың құқықтық мәдениетіне, заңға құрметіне және қоғамдық жауапкершілігіне тікелей байланысты.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Алматы қаласының әкімін қабылдады

Мемлекет басшысына қаланың әлеуметтік-экономикалық дамуы, сондай-ақ негізгі қала құрылысы мен инфрақұрылым жобаларының жүзеге асырылуы туралы баяндалды.

Дархан Сатыбалды:

➤ былтыр қысқа мерзімді экономикалық индикатор 12,8 пайызға көтерілгенін айтты.

✓ Мемлекет бюджетіне 6,6 триллион теңге салық пен міндетті төлемдер түскен.

➤ қаланың бірнеше орталығын дамытуға бағытталған жаңа стратегиялық бастамаларды таныстырды.

✓ Аталған тұжырымдама аясында заманауи IT-инфрақұрылым, көпфункционалды іскерлік кешендер, сондай-ақ тұрғындардың демалысы үшін абаттандырылған рекреациялық аймақтар жасақталады. Яғни бұл жұртшылық жиі баратын орындарға айналады.

➤ Алматы қаласының заманауи көлік жүйесін қалыптастыру жөнінде мәлімет берді.

✓ Жүрдек қоғамдық көлік жүйелерін дамыту тұрғындардың жүріп-тұруына

қолайлы жағдай жасап, қаланы орнықты дамытудың негізгі факторы болмақ.

➤ Алматының Бас жоспарында ауаның еркін айналымын қамтамасыз етуді, шаһардың жоғары және орталық бөліктеріндегі шамадан тыс тығыз құрылысты тежеуді, сондай-ақ жасыл желектің аумағын үш есеге – 3 800 гектарға дейін ұлғайтуды көздейтін шешімдер қарастырылғанын жеткізді.

➤ 2025 жылы қала көшелері сапалы жарықтандырылып, қуаты екі есе артқаны жөнінде баяндады.

✓ Бұдан бөлек, қаланы абаттандыру, көгалдандыру, қоғамдық кеңістіктерді безендірудің бірыңғай стандартына сәйкес саябақтар мен көшелерді жаңғырту шаралары жоспарланған.

➤ Алматы тау кластері жобасын дайындау жайында есеп берді.

✓ Қазіргі кезде «Медеу» базалық станциясы арқылы «Шымбұлақ» және «Ой-Қарағай» курорттарын біріктіруді көздейтін техникалық-экономикалық негіздемені әзірлеу жұмыстары аяқталып қалды.

✓ Аталған жобаны жүзеге асыру нәтижесінде аспалы жолдардың саны

16-дан 62-ге дейін көбейеді, тау шаңғысы трассалары 250 шақырымнан аса ұзарады, ал демалыс аймақтары тәулігіне 40 мың адамға дейін қабылдай алатын деңгейге жетеді.

Мемлекет басшысы:

Алматы қаласының экономикасын одан әрі әртараптандыру, экологиялық жағдайын жақсарту, қаланың орнықты көлік және туристік инфрақұрылымын қалыптастыру, сондай-ақ қала ортасының сапасы мен тұрғындардың тұрмыс деңгейін арттыру жөнінде бірқатар тапсырма берді.

Подземные и наземные переходы в Алматы:

— ловушки или
— проводники
— для пешеходов

Проведенный в конце минувшего года членами Общественного совета мониторинг подземных и наземных переходов показал неоднозначную ситуацию для маломобильных групп населения, женщин с детскими колясками, а также пешеходов почтенного возраста.

К примеру, группе члена Общественного совета Шухрада Шардинова достались объекты в Алатауском районе. В результате он и члены его мониторинговой группы столкнулись с рядом особенностей.

Первое, что смутило общественников, такого рода конструкции становятся местом обитания людей без определенного места жительства. Они совершенно спокойно обустраиваются там, отпугивая несовершеннолетних пешеходов и оставляя после себя мусор.

Во всех случаях подъемники оказались запертыми. Это доставляет неудобства женщинам с колясками. Так, в момент мониторинга члены мониторинговой группы столкнулись с женщиной, которая, оставив коляску, сначала перевела детей, а затем вернулась за ней.

«Иногда приходится просить идущих рядом мужчин помочь поднять коляску, а потом спустить. Потому что такое количество ступенек не позволяет справиться со всем самостоятельно, особенно когда дети тепло одеты. А подъемником я никогда не пользовалась»,

- поделилась на условиях анонимности жительница Алматы.

Тут общественники задумались над тем, что в случае открытых подъемников есть вероятность того, что в них также могут обитать те самые сомнительные граждане. В таких случаях ни пенсионеры с большими ногами, ни мамы с колясками точно не воспользуются подъемником. Получается замкнутый круг.

Если говорить о подземных переходах, то и тут не всё однозначно. Например, общественников смутил угол спуска и подъема. По их словам, они не уверены, что сопровождающий сможет удержать инвалидную коляску.

«Мы промониторили переходы и дали свои рекомендации акиму. Надеюсь, что в ближайшее время вопрос по доступности будет закрыт»,

- отметил член Общественного совета Богдан Джекпа.

С его слов, теперь надземные переходы будут работать 24/7 через валидаторы по карте «Онай». Пилотная программа уже запущена в Ауэзовском районе. Она дает бесплатный доступ к подъемникам и лифтам с помощью персональной карты, в которой содержится вся информация о статусе владельца, а терминал автоматически подтверждает его право пользоваться подъемником.

Что думают члены Общественного совета г. Алматы о проекте новой Конституции Республики Казахстан

Тамерлан СУЛТАНГАЛИЕВ

“Перед нами открывается новая страница в истории нашего государства. Проект обновленной Конституции Республики Казахстан – это не просто набор правовых норм. Это фундамент для построения сильного, справедливого и современного Казахстана, о котором мы все мечтаем. Эта Конституция разработана с учетом вызовов времени и устремлений нашего общества. Мы стоим на пороге важных перемен. Поддержка новой Конституции – это наш общий шаг к созданию «Нового Казахстана», где голос каждого гражданина будет услышан, а справедливость станет краеугольным камнем всех государственных решений.

Рустам КАЙРЫЕВ

“В центре изменений: усиление защиты прав и свобод, развитие образования, культуры и человеческого капитала, а также создание новых институтов общественного диалога, включая Халық кеңесі и однопалатный Курултай. Если глубоко осмыслить текущее время, политическую ситуацию, новый мировой порядок, экономику и прочие факторы, то на самом деле эта перезагрузка действительно нужна. Нужно ли бояться реформ? Знаете, я начал копать информацию, точное число политических реформ в мире подсчитать невозможно из-за их непрерывности, локальности и отсутствия единого реестра. Однако, только за 15 лет зафиксировано около 3 200 реформ, направленных на улучшение. Они охватывают сферы от избирательного права до административного управления, включая значимые исторические преобразования, которое сейчас у нас в Республике и происходят.

Зауреш АМАНЖОЛОВА

“Ер мен әйелдің ерікті әрі тең одағы - жаңа Конституциялық жобадағы неке туралы түсінік. Жаңа Конституция жобасында неке - ер мен әйелдің ерікті түрде құратын, тең құқық пен міндетке негізделген одағы деп анықталды. Бұл өзгеріс қоғамдағы гендерлік теңдік пен әділеттілікті қолдауға бағытталған.

Сарапшылардың пікірінше, некенің тең құқыққа негізделуі отбасының беріктігін арттырып, қоғамдағы әділеттілікті нығайтады. Конституцияда мұндай нормалардың бекітілуі мемлекет тарапынан отбасы институтын қорғау, қолдау және әр азаматтың таңдау еркіндігін қамтамасыз ету міндетін айқындайды.

Бұл өзгеріс жастар мен отбасы құруды жоспарлап отырғандарға құқықтық анықтық пен сенімділік береді.

Болат ҚҰРЫМБАЕВ

Қазақстан Республикасының жаңа Конституциясының жобасының жариялануы - еліміздің саяси-құқықтық дамуы жолындағы тарихи әрі маңызды кезең. Конституциялық комиссия отырыстарында көтерілген бастамалар мен ұсыныстардың жалпыхалықтық талқылауға шығарылуы - мемлекет пен қоғам арасындағы ашық диалогтың айқын көрінісі.

Бұл жолғы конституциялық өзгерістер ауқымды әрі мазмұнды. Сондықтан барша азаматтарды жаңа Конституция жобасымен мұқият танысып, өз ой-пікірлерін белсенді түрде білдіруге шақырамын. Түпкілікті шешімнің референдум арқылы қабылдануы - Конституцияның шынайы легитимділігін қамтамасыз ететін маңызды қадам.

Әкежан КЕНЕСОВ

Қазақстан Республикасының жаңа Конституциясының жобасын оқыдым. Конституцияда «Білім мен ғылым ел дамуының стратегиялық бағыты» ретінде көрсетілген. Расында бұл дамудың ұзақ мерзімді бағдарын белгілейді. Мен үшін бұл адами капитал мен білімге ден қойып жатқандығының белгісі!

Алина МУРЗАЕВА

Документ предлагает концептуальные изменения, направленные на усиление человекоцентричности государства, отражение современных ценностей общества и повышение эффективности политических институтов. Центральной идеей нового Основного закона становятся образование и наука, культура и инновации - как фундамент развития страны и будущего поколения.

Каиржан АБДЫХАЛЫКОВ

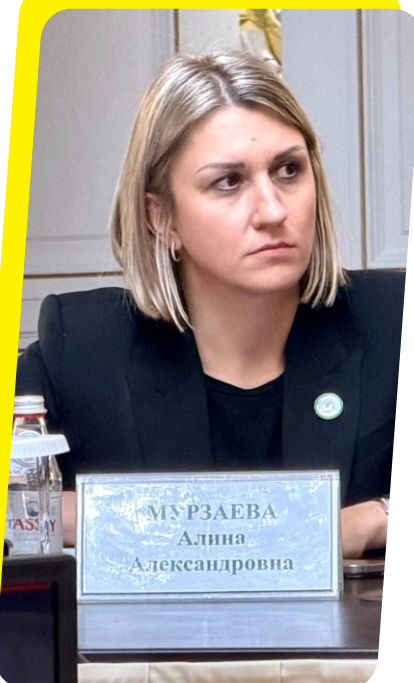
Формула «народ - источник государственной власти» показывает верховенство интересов нашего народа как основы всей казахстанской государственности. Таким образом, мы видим юридический базис для закрепления норм народовластия. При этом правильным считаю позиционирование в Основном Законе понятия суверенитета - как первичного и учредительного качества, на основе которого формируются полномочия государства и структуры публичной власти, а также пределы ее осуществления. Так как суверенитет и наша независимость - это основа основ существования страны как независимого субъекта и субъекта международного права.

Марлен ИСМАГУЛОВ

Новая Конституция - это не просто обновление норм. Это отражение того, какие ценности мы хотим передать следующему поколению.

Призываю внимательно ознакомиться с проектом и участвовать в общественном обсуждении.

Евгений МУХАМЕДЖАНОВ

Первое, что меня порадовало – это статья 3: формирование **высокой** экологической культуры – основополагающий принцип нашей страны. Приятно. Мы долго к этому шли.

Статья 8. Снова про экологию. Пользование собственностью не должно наносить вред окружающей среде. И это не только про фабрики, заводы. Это и про частные дома, и про мытье машин в реках, и про отдых на природе.

Статья 23. Цензура запрещена. Это очень важный пункт. Человек должен иметь возможность озвучить проблемы без страха преследования.

Шухрад ШАРДИНОВ

Документ направлен на **повышение** роли человека в системе **государственных** приоритетов, расширение и конкретизацию гарантий прав и свобод граждан, а также на развитие справедливого и независимого правосудия. Существенное внимание уделено модернизации политической системы, усилению роли парламента и повышению прозрачности механизмов принятия государственных решений.

Елена ЛИ

Основная идея изменений – сделать систему управления более **слаженной** и эффективной. Защита **прав** граждан и суверенитета страны. В **новом** проекте право на охрану здоровья закрепляется как прямое обязательство государства: государство берёт на себя обязанность обеспечивать определённый объём бесплатной медицинской помощи, а возможность получения платных услуг будет чётко регулироваться законом. Это превращает здоровье народа из общей идеи в конкретную конституционную гарантию и приоритет государственной политики.

РФММ ғимаратына қайтадан көшпелі мониторинг жүргізілді

РФММ (РФМШ) ғимаратына қайтадан көшпелі мониторинг жүргізілді. Мәслихат депутаттарының, Қоғамдық кеңес мүшелерінің, сондай-ақ Алматы қалалық ТЖД өкілдерінің қатысуымен мектепті қайта жаңғырту нысанына кезекті тексеру ұйымдастырылды.

Көшпелі тексеріс барысында бұрын анықталған ескертулердің едәуір бөлігі осы уақытқа дейін жойылмағаны белгілі болды. Атап айтқанда, қауіпсіздік пен қолжетімділік талаптарының бұзылуы сақталуда, құрылыс-монтаж және өрлеу жұмыстары толық аяқталмаған, оқу кабинеттері, асхана мен акт залы толыққанды жабдықталмаған. Желдету және жылыту жүйелерінде, мамандандырылған кабинеттерді жарақтандыруда мәселелер бар, сондай-ақ баспалдақ алаңдарын қоса алғанда, жекелеген конструктивтік шешімдер қауіпсіздік талаптарына сай келмейтіні анықталды.

Өрт қауіпсіздігі мәселелеріне ерекше назар аударылды. Алматы қалалық ТЖД өкілдеріне тексеріс барысында нысанды пайдалануға бермес бұрын ғимаратты тексеруге тапсырма берілді. Депутаттар қайта жаңғырту мерзімдерінің созылуына және ескертулерді формалды түрде жоюға жол беруге болмайтынын атап өтіп, бұл жағдайдың білім беру процесі мен оқушылардың қауіпсіздігіне қауіп төндіретінін айтты. Қайта көшпелі мониторингтің қорытындысы бойынша РФМШ-ты қайта жаңғырту мәселесі барлық анықталған бұзушылықтар толық жойылып, жұмыстар аяқталғанға дейін депутаттық ерекше бақылауға алынды.

«КЕЛ, ШӘЙ ІШЕЙІК» ҚОҒАМДЫ ЖЫЛЫТҚАН МЕЙІРІМ АКЦИЯСЫ

«Жақсылық жасау — міндет емес, адамдықтың белгісі».

2026 жылға аяқ басар тұста еліміз биылғы қыстың ең суық күндерін бастан өткерді. Қаңтар айының 17–20 күндері аралығында қалың қар жауып, ауа температурасы күрт төмендеді. Осындай аязды күндері қала тазалығы үшін тынымсыз еңбек етіп жүрген коммуналдық қызметкерлердің бейнесі әрбірімізді ойландырмай қоймайды. Көше бойында қар тазалап жүргендердің басым бөлігі — үлкен жастағы ата-апаларымыз.

Осыны ескеріп жұмыс орындарына жақын орналасқан Алмалы ауданы аумағындағы коммуналдық қызметкерлерге қолдау көрсету мақсатында «Кел, шәй ішейік» атты шағын, бірақ мағынасы терең бастама көтердік. Кешкі сағат 20:00 шамасында Арбат аумағы мен жол жиегін тазалап жүрген ата-апаларымызға ыстық шәй мен тіскебасар ұсындық.

Бұл игі істегі басты мақсат — көмектесіп жатқанымызды көрсету емес, қоғамды мейірімділікке, бір-біріне жанашыр болуға шақыру еді. Ата-апаларымыздың шынайы ризашылығы мен ақ батасы бастамашыл топқа үлкен рухани күш пен мотивация сыйлады. «Берген қол — алған қолдан әрдайым жоғары» дегендей, бұл шара ең алдымен өзімізге адамгершілік тұрғыда мол пайда әкелді.

«КЕЛ, ШӘЙ ІШЕЙІК»

«Қоғамды өзгерткің келсе — өзіңнен баста».

Ігі бастама мұнымен тоқтап қалған жоқ. Келесі жексенбі, демалыс күні қала басшылығының қолдауы мен ниеттес әріптестердің арқасында шара ауқымы кеңейіп, 80 еріктінің басын қосты. Акция Алматы қаласының 8 ауданында қатар жүзеге асырылды. Қатарымызда колледж басшылары, кино саласының белгілі мамандары, эко-активистер мен қоғам белсенділері болды. Әрқайсысы ерікті түрде қажетті заттарын алып, ыстық шәй дайындап, коммуналдық қызметкерлерге өз үлестерін қосты.

Қазіргі таңда «Кел, шәй ішейік» шарасы тұрақты түрде жалғасын тауып келеді. Әрбір аптаны жақсылыққа бағытталған істермен бастау – басты мақсатымызға айналды. Мәселен, 26 қаңтар күні Риза есімді апамыздың үйінің қарын тазалап, отбасын күнделікті азық-түлікпен қамтамасыз ету жұмыстары атқарылды. Бұл іске 15 ерікті атсалысып, апамыздың тағылымды әңгімесі мен ақ батасын алу бақытына ие болды.

«Жақсылық — жұтылып кетпейтін, қайта көбейетін қазына».

Бүгінде бұл бастама қоғам өкілдеріне бағытталған нақты іс-қимылдың үлгісіне айналып отыр. Өртүрлі үкіметтік емес ұйымдар, аудандық комьюнити орталықтар мен қалалық әкімдік тарапынан қолдау табуы — атқарылып жатқан жұмыстың өзектілігін айқын көрсетеді.

Өйткені әлемді жылытатын — жылу батареясы емес, адам жүрегіндегі мейірім. Ал мұндай мейірімді істер бүгінгі қоғам үшін аса қажет құндылық екені сөзсіз.

Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев

и современная молодежь
Казахстана:
историческое наследие
и актуальные ориентиры

Автор:

Марлен Рысбеков

член Общественного совета г. Алматы

Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев занимает особое место в истории Казахстана XX века, выступая не только как руководитель республики, но и как архитектор социально-образовательных структур, обеспечивавших преемственность поколений. Его деятельность выходила за рамки простого административного управления: она создавала условия для формирования профессионально компетентной, социально ответственной и культурно ориентированной молодежи. Его наследие для современного поколения представляет собой комплекс образовательных, инфраструктурных и ценностных ориентиров, задающих стандарты трудовой дисциплины, гражданской ответственности и патриотической позиции. Сам он отмечал: *«Будущее республики зависит от того, какие знания и ценности мы передадим молодому поколению»*. Эта мысль продолжает оставаться актуальной для студентов и молодых специалистов, сталкивающихся с вызовами XXI века.

Ключевым направлением его деятельности было системное развитие образовательной среды. Под его руководством создавались новые университеты, технические и научно-исследовательские центры, возводились общежития и кампусы, предоставлявшие возможности для обучения молодежи со всех регионов страны. Современные студенты используют эти объекты не только функционально, но и символически: они являются материальной и

институциональной основой социального продвижения и профессионального развития. Образовательная политика того времени демонстрирует понимание того, что знание и компетенции молодежи составляют фундамент устойчивого развития общества.

Академик А. Абдуллин писал:
«Қонаев не просто строил индустрию, он формировал социальные институты, которые продолжали функционировать и после его эпохи, обеспечивая преемственность человеческого капитала».

Не менее важным аспектом его наследия является вовлечение молодежи в социальные, производственные и научные процессы. Молодые специалисты принимали участие в крупных промышленных проектах, научных исследованиях и культурных инициативах, что способствовало развитию практических компетенций, трудовой дисциплины и лидерских навыков. В современном контексте этот опыт воспринимается как пример синтеза личного и профессионального развития с социально значимой деятельностью. Историк Н. Садыков отмечает: *«Социальные практики и инфраструктура, заложенные в советский период, продолжают выполнять функцию институциональной сцены, на которой молодежь учится взаимодействию, ответственности и самоорганизации»*.

Созданная им социальная и культурная инфраструктура продолжает определять условия для формирования коллективной ответственности и инициативности. Комсомольские и молодежные организации, общежития и центры досуга формировали

пространство, где молодежь могла развивать организационные и коммуникативные навыки, а также реализовывать личные и профессиональные проекты. Его наследие в этой сфере выступает как структурный каркас возможностей, обеспечивающий молодежи устойчивую основу для формирования компетентной и социальной позиции.

Особое значение имеет нравственное и ценностное наследие. Его дисциплина, преданность обществу и скромность формируют модель поведения, которая служит ориентиром для современной молодежи. Посыл, который молодежь усваивает сегодня, заключается в том, что профессиональная компетентность, личностное развитие и вклад в общество должны быть взаимосвязаны. Поддержка кадров и культуры оставила ориентир для XXI века: стремление к самосовершенствованию должно сочетаться с уважением к культурной памяти и социальной ответственности.

Как подчеркивал он сам: *«Мы обязаны создавать возможности для молодежи, чтобы каждый мог найти свое место и приложить силы на пользу родной республике».*

Таким образом, наследие Дінмұха-меда Ахметұлы Қонаева представляет собой многослойную и интегрированную систему: образовательную, социальную и нравственную. Современная молодежь, используя созданные им возможности, учится сочетать личностное развитие с социальной ответственностью, профессиональные амбиции — с патриотизмом, а знания — с практическим применением. Оно функционирует как мост между прошлым и настоящим, предоставляя молодежи инструменты для осмысленного участия в жизни общества и государства.

Его пример демонстрирует, что устойчивое развитие общества невозможно без формирования нового поколения, способного интегрировать личностный рост, профессиональные навыки и патриотическую ответственность. Таким образом, деятельность Д.А. Қонаева сохраняет свою актуальность и сегодня, предоставляя молоде-

жи Казахстана ориентир для формирования зрелой, ответственной и инициативной личности, способной

строить будущее страны на прочном фундаменте, заложенном выдающимся государственным деятелем.

В день рождения Д.А.Қонаева, члены и эксперты Общественного совета г. Алматы, общественные деятели, почтили его память и возложили цветы к его памятнику.

Үлкен қаладағы
өмір

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫ ҚОҒАМДЫҚ КЕҢЕСІНІҢ ОНЛАЙН ДАЙДЖЕСТ

ALMATY LIFE

ALMATY LIFE

Алматы қаласы Қоғамдық кеңесінің
онлайн дайджесті

Онлайн дайджест
Общественного совета г. Алматы

Шығу жиілігі: айына бір рет
Шығарылым көлемі: шектеусіз
Тарату тәсілі: онлайн таралым
Форматы: электронды

Периодичность выхода: один раз в месяц
Объём выпуска: неограниченный
Способ распространения: онлайн рассылка
Формат: электронный

**Ынтымақтастық пен ұсыныстар бойынша
байланыс телефондары**

Телефон для сотрудничества
и предложений

+7 701 7729244 +7 775 6333369

Шығарылымды дайындағандар

Над выпуском работали

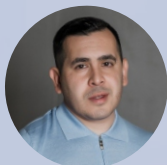
**Махамбет
ХАСЕНОВ**

Алматы қ.
Қоғамдық кеңесінің
төрағасы

**Марлен
РЫСБЕКОВ**

Алматы қ.
Қоғамдық кеңесінің
мүшесі

**Рустам
КАИРЫЕВ**

Алматы қ.
Қоғамдық кеңесінің
мүшесі

**Алия
АБДИ**

Журналист

**Әкежан
КЕҢЕСОВ**

Алматы қ.
Қоғамдық кеңесінің
мүшесі

Жоба бастамашысы:

Қоғамдық даму, мәдениет, спорт, дін және жастар
істері жөніндегі №5 комиссия.

Инициатор проекта:

Комиссия №5 по общественному развитию,
культуре, спорту, религии и молодежи.

Идея авторы \ Автор идеи:

Рустам Кайриев

almatykenes.kz

almaty.kenes

almatykenes